

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-846

16.11.2020

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Sikrede mistet alt i to branner på under ett år – overdrevet krav etter andre brann – fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede mistet alt hun eide i en brann sommeren 2018. Hun fikk utbetalt kr 422 000 i erstatning for innbo fra sitt daværende forsikringsselskap. Under ett år etter var sikrede utsatt for en ny brann i boligen hvor hun også mistet alt hun eide. Sikrede leverte først inne en tapsliste over gjenstander som utgjorde totalt ca. kr 900 000. Sikrede hadde begrensede midler som uføretrygdet med tre hjemmeboende tenåringer. Kravet fremsto som overdrevet. Ved gjennomgang med utreder reagerte ikke sikrede på den store summen. Utreder gjorde oppmerksom på det store avviket mellom utbetalt erstatning etter den første brannen og kravet etter den andre brannen. Sikrede fikk anledning til å rette tapslisten, og sikrede og hennes myndige datter vedgikk at det første kravet ikke var riktig. Kravet ble da redusert med i overkant av kr 200 000, men var fortsatt godt over erstatningen som var utbetalt et år tidligere. Sikrede kunne ikke dokumentere at hun hadde hatt innbo i en slik kvantitet som var oppgitt i tapslisten, og selskapet avsto hennes krav med henvisning til fal. § 8-1 4. ledd. Nemnda kom til at sikrede bevisst hadde gitt uriktige opplysninger ved skadeoppgjøret.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skader etter brann og spørsmålet om selskapet er uten ansvar og kan si opp sikredes forsikring pga. bevisst uriktige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede og hennes barn mistet alle sine eiendeler i en brann 24.6.19. Sikrede var også utsatt for brann sommeren 2018. Også da gikk alle hennes eiendeler tapt, og sikrede mottok kr 422 000 i erstatning for innboet fra et tidligere selskap.

Etter brannen besiktiget en takstmann leiligheten, og sikrede og hennes myndige datter ble bedt om å tegne en skisse over leiligheten og skrive ned det som var mistet i brannen. Sikrede og datteren leverte inn en liste over gjenstandene som var gått tapt hvor dagens pris var påført. Totalt beløp dette seg til i underkant av kr 900 000.

I samtale med utreder 19.9.19 fikk sikrede og datteren utlevert en kopi av renskrevet skadeoppgave som inneholdt totalt 376 poster. Sikrede oppgav at de ikke hadde noen eiendeler igjen etter den første brannen, og at alt på tapslisten var kjøpt inn nytt etter brannen. Sikrede og datteren gikk gjennom noen poster relativt nøye med takstmannen, andre mindre nøye og noen ble bare nevnt. Sikrede og datteren skal ha hatt en forklaring til alle postene med hensyn til kjøp, eierskap, kvitteringer, dokumentasjon m.v. Verken sikrede eller datteren ga i denne samtalen uttrykk for at det var gjort noe feil med utfyllingen av skadeoppgaven.

I slutten av samtalen 19.9.19 ble sikrede og datteren gjort kjent med at utreder ikke hadde tillit til at summen de hadde krevd i erstatning etter brannen ettersom det var et avvik på omkring kr 500 000 fra det beløp sikrede hadde fått utbetalt etter den første brannen. Sikrede skal i møtet ha opplyst at hun skulle fremskaffe ønskelig dokumentasjon.

Tre dager senere, 22.9.19, sendte sikrede en e-post til utreder der hun forklarte at den første skadeoppgaven var feil. Sikrede skrev blant annet følgende:

..nå har jeg godt gjennom sakene og prisen og jeg merker at mye ikke stemmer her. Har fått med meg gamle minner og saker fra første brann.

(...)

Det er umulig å kjøpe så mye saker på så kort tid. Håper dere har forståelse. Jeg ber virkelige om unnskyldning. Hadde en vanskelig periode, jeg fikk begge brann i hodet og det ble helt feil på listen. Det var helt tragisk hendelse å miste sakene og hele situasjonen. Når dere fortalte meg at det er dobbelt så stor pris enn som jeg fikk utbetalt av Eika forsikring, innerst inne fikk jeg en sjokk, visste at noe er feil, men tenkte at jeg skal gå igjennom listen og banken.

Datteren sendte også en e-post til utreder 28.9.19 hvor hun opplyste at hun hadde gjort feil i skadelisten for sitt rom.

Etter at sikrede sendte denne e-posten, ble hun enig med utreder om at hun skulle sende inn dokumentasjon. Utreder har opplyst at han mottok mer enn 50 e-poster med kvitteringer, kontoutskrifter og bilder som dokumentasjon i perioden 23.9. –8.10.19. Sikrede ble bedt om å sende en ny skadeoppgave hvor hun viste til den tilhørende dokumentasjonen med nummer. Slik liste ble oversendt 5.10.19, men uten at nummerering av dokumentasjon stemte.

I ny samtale med utreder 9.10.19 har sikrede og hennes datter sagt seg enige i at det var et voldsomt stort avvik mellom det de hadde krevd nå og det de hadde fått i erstatning etter den første brannen. Da sikrede og datteren kom hjem etter møtet med utreder 19.9.19, var de enige om at det de hadde gjort "var helt vilt". Sikrede reagerte blant annet på at datteren hadde skrevet at hun hadde fire klokker til totalt kr 6 000 når de egentlig kostet kr 299 per stykk. Dette var grunnen til at sikrede sendte mail til utreder og endret tapslisten.

I samtalen med utreder 9.10.19 gikk sikrede og datteren gjennom deler av den reviderte tapslisten. Det ble tatt opp at mange ting var ført opp dobbelt, og at prisene som var satt opp på den første listen var for høye. Posten med klokkene ble tatt opp fordi prisen var endret fra totalt kr 6 000 for fire klokker til totalt kr 900 for tre klokker. Den fjerde klokken gikk tapt i den første brannen. Sikredes datter skal i samtalen med utreder ha oppgitt at hun syntes det var greit å sette opp denne også i denne brannen. Datteren hadde endret posten med klær fra kr 47 500 til kr 21 500. Blant annet var kjoler endret fra 20 til ti stykk. Om prisen innrømmet datteren at hun skrev feil, og at hun "tok litt i". Sikrede og datteren gjentok i samtalen at de ikke hadde til hensikt å lure selskapet.

Etter møtet regnet utreder sammen det sikrede og datteren ut at kravet i den nye listen var kr 237 000 lavere enn kravet i tapslisten de opprinnelig hadde levert. Utreder samlet materialet fra sin undersøkelse og leverte sin rapport til selskapet 25.10.19. Etter at selskapets interne utreder hadde vurdert saken, avslo selskapet 12.12.19 sikredes krav om erstatning med henvisning til at det var gitt uriktige opplysninger ved skadeoppgjøret.

Sikrede krever erstatning for tapene etter brannen og avviser at hun bevisst har gitt uriktige opplysninger for å få en erstatning hun ikke hadde krav på. Hun hadde det ikke bra psykisk etter å ha opplevd to branner på så kort tid. Da sikrede skrev den første tapslisten, hadde hun vanskelig for både å tenke og huske hva hun hadde hatt i boligen. Ved en feil skrev sikrede og datteren i

første omgang flere gjenstander dobbelt på tapslisten. Enkelte gjenstander som ble borte i den første brannen ble ved en feil skrevet i tapslisten for den aktuelle brannen. Da de ble gjort oppmerksom på det store avviket i summen, rettet de opp tapslisten. Det ble også gjort feil ved oversendelse av kvitteringer fordi sikrede ikke er så flink med PC. De mente aldri å lure selskapet.

Selskapet avviser ansvar og sier opp sikredes forsikringer og anfører at sikrede bevisst ga uriktige opplysninger i skadeoppgjøret i den hensikt å tilegne seg en erstatning hun ikke hadde krav på. Sikrede har oppgitt at alt som gikk tapt i brannen var nytt etter den forrige brannen. Sikrede skulle derfor ha bedre oversikt enn de fleste over hvilke ting hun hadde. Også den rettede skadeoppgaven er betydelig overdrevet. Avviket mellom summen sikrede fikk utbetalt etter forrige brann og tapslisten summert i denne brannen er så stort at det vanskelig kan ha noen annen forklaring enn at kravet er sterkt overdrevet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avvise ansvar og si opp sikrede forsikringer pga. bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Nemnda legger innledningsvis til grunn at selskapet ikke kan påberope brudd på fal. § 8-1 fjerde ledd overfor sikredes mindreårige barn, jf. fal. § 4-11 annet ledd b.

Sikrede og datteren innleverte først en omfattende skadeoppgave som de senere erkjente inneholdt flere feil både ved at gjenstander var ført flere ganger eller med for høy verdi, og at den inneholdt gjenstander som ikke var gått tapt i brannen. Den totale verdien på skadede gjenstander ble angitt til kr 900 000. Listen ble deretter endret, og sikrede oversendte listen med dokumentasjon i form av kvitteringer, kontoutskrifter mv. Det totale skadekravet for den nye listen var på kr 633 000. Nemnda forstår videre saken slik at sikrede etter den første brannen fikk utbetalt en erstatning på kr 422 000, og sikrede har bekreftet at alle eiendeler som gikk tapt i den nye brannen ble anskaffet etter den første brannen. Det oppgitte skadebeløpet er fortsatt over kr 200 000 mer enn hva sikrede fikk utbetalt etter den første brannen. Sikrede har forklart at hun er uføretrygdet med lav inntekt. Medregnet bostøtte, barnas stipend og datterens lønn har familien etter det opplyste ca. kr 66 000 igjen å leve for i året etter at faste utgifter og utgifter til mat er betalt. Det er følgelig et stort og uforklart avvik mellom det sikrede fikk utbetalt i erstatning etter den første brannen og den verdien hun har satt opp på tapslistene etter den andre brannen. Sikrede forklarer avviket med at ting er kjøpt på tilbud eller mottatt som gave. Disse anførselene er imidlertid helt uspesifiserte og kan heller ikke forklare det store avviket det er tale om. Nemnda mener derfor det er klart at det også i den andre listen er gitt gale opplysninger om skadens omfang.

Nemnda mener også dette er gjort bevisst. Sikrede må ha vært klar over hva hun fikk utbetalt etter første brann, og også hatt rimelig god oversikt over hva hun har kjøpt inn etter denne brannen.

Nemnda mener videre sikrede forsto at hun med dette kunne få en erstatning hun ikke hadde krav på. Sikrede anfører at hun slet psykisk etter den første brannen. Dette tok selskapet hensyn til ved å la henne revurdere listen og sette opp ny tapsliste. Sikrede har videre anført at hun opplevde dialogen med utrederen som vanskelig. Nemnda kan ikke se at dette alene kan forklare det store avviket mellom de angitte beløpene. Selv om situasjonen var vanskelig, mener nemnda sikrede måtte forstå at også den endrede skadeoppgaven kunne gi henne en erstatning hun ikke hadde krav på. Det er ikke krav om sviks hensikt, og heller ikke at muligheten for en økt erstatning er eneste forklaring på de gale opplysningene.

Selskapet har i så fall rett til å avslå sikredes krav om erstatning etter brannen og si opp sikredes forsikringer, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).